

*Предчук О. А.,
здобувач вищої освіти,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв*

УПРАВЛІННЯ СОБІВАРТІСТЮ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Собівартість – це вартісна оцінка поточних витрат підприємства на виробництво і реалізацію тієї чи іншої продукції. Даний показник є надзвичайно важливим для визначення успішності того чи іншого підприємства. Кожне сільськогосподарське підприємство у своїй роботі намагається зменшити собівартість товарів, щоб отримати максимальну користь від своєї діяльності.

Управління собівартістю виробництва є важливою складовою успішного функціонування того чи іншого підприємства. За допомогою успішного керування витратами на матеріали та забезпечення зменшення собівартості продукції шляхом модернізації виробничого устаткування можна досягти значного фінансового успіху. Таким чином керування процесом обліку грошових витрат на підприємстві дозволяє підвищити його виробничу активність та досягнути провідного місця серед конкурентів [1].

Обчислення собівартості продукції рослинництва є надзвичайно важливим. Рослинництво – це одна з найголовніших галузей виробництва більшості сільськогосподарських підприємств, без якої неможливе нормальне функціонування. Також залежно від напрямку діяльності того чи іншого підприємства

Собівартість, як один з основних економічних показників, використовується при плануванні, аналізі й контролі, які формують загальну обліково-аналітичну систему управління виробничим підприємством. При плануванні обчислюють собівартість об'єктів калькулювання в процесі господарської діяльності при різних альтернативних умовах з метою вибору найоптимальнішого варіанту з максимальним результатом, а також формування планових калькуляцій.

Загалом можна зазначити, що аналізу підлягають витрати матеріалів, заробітна плата, комплексні витрати (витрати експлуатації та обслуговування обладнання, загальновиробничі витрати), а також втрати внаслідок браку та простоїв. Таким чином, при проведенні факторного аналізу необхідно врахувати виробничу структуру підприємства, адже за її побудовою визначаються складові елементи контролю та аналізу. Діяльність підприємства і його підрозділів, яка відображена в системі показників, найбільш об'єктивно характеризує щоденні результати роботи. Аналіз проводиться з метою своєчасного виявлення причин відхилень від планових параметрів для прийняття відповідних управлінських рішень.

Для того, щоб досягнути успіхів у майбутньому і не витратити зайвого часу на виявлення резервів збільшення обсягу продукції (послуг) і зниження собівартості за минулі періоди, необхідно систематично вести оперативний, внутрішньогосподарський та порівняльний аналіз.

Одним з найперспективніших шляхів зниження собівартості продукції сільського господарства є підвищення врожайності сільськогосподарських культур та продукції тваринництва того чи іншого підприємства. Збільшення обсягу продукції та поліпшення загальної якості товарів, внаслідок підвищення врожайності сільськогосподарської продукції, здійснюється на основі інтенсифікації сільського господарства. Усі ці фактори є однією з важливих умов зменшення собівартості продукції, її спрямованості на інтенсифікацію виробництва. Також варто зазначити, що доцільно збільшити виробничі витрати на 1 га сільськогосподарських культур і голову худоби. Це сприяє зниженню собівартості одиниці тієї чи іншої продукції [2].

Зменшення витрат на одиницю продукції мають досить вагомий вплив на зниження трудомісткості, збільшення загальної продуктивності праці, особливо завдяки удосконаленню систем машинної праці, а також форм організації та оплати праці. Досить важливим резервом зниження собівартості є інтенсивне застосування машино-тракторного парку, сільськогосподарські машини та різноманітні знаряддя праці, механізми та тваринницьких ферм, транспортні та інші необхідні засоби. Важливим шляхом для забезпечення зниження собівартості продукції є раціональне (тобто відповідно поставленій меті) матеріальних оборотних фондів, що являють собою:

- насіння;
- мінеральні добрива;
- паливо;
- корми тощо [3].

У сучасних умовах функціонування основним завданням підприємства є інтенсифікація виробництва при неухильному (тобто обов'язковим, що вимагає беззастережного дотримання, виконання) дотриманні основного принципу ресурсозбереження.

Управління собівартістю продукції на підприємстві залежить від багатьох чинників, зокрема це:

- продуктивності праці, ефективності виробництва;
- якості та асортименту продукції;
- обсягу виробництва;
- ефективного розміщення продуктивних сил [4].

Для забезпечення зменшення витрат на підприємстві варто включити сільськогосподарську автоматизацію: Оскільки всі нові галузі впроваджують інновації, сільське господарство має автоматизуватися, щоб забезпечити вищий рівень професіоналізму. Цифровізація сільського господарства за допомогою дистанційних датчиків, супутників автоматизує процеси для

більшої точності тим самим дозволяє зменшити витрати на виробництво продукції.

Список використаних джерел:

1. Руснак П.П. Економіка сільського. Київ : Урожай, С. 1998. 320 с.
2. Зниження собівартості продукції на підприємстві URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/> (дата звернення: 12.03.23).
3. Шляхи зниження собівартості продукції на підприємстві URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/> (дата звернення: 12.03.23).
4. Механізм формування та шляхи зниження собівартості аграрної продукції URL: <chrome-extension://mhjfbmdgcfjbbpaeojofohoefgiehjai/index.html> (дата звернення: 12.03.23).

Науковий керівник - *Бурковська А.І.,*
асистент кафедри менеджменту та маркетингу
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв